

РЕШЕНИЕ НА ESMA

от 16 септември 2020 г.

за подновяване на временното изискване към физическите или юридическите лица, които имат нетни къси позиции, да намалят праговете за уведомяване за нетни къси позиции по отношение на емитиран акционерен капитал на дружества, чиито акции са допуснати за търгуване на регулиран пазар и да уведомяват компетентните органи при надхвърляне на определен праг в съответствие с член 28, точка 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета

СЪВЕТЪТ НА НАДЗОРНИЦИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ОРГАН ЗА ЦЕННИ КНИЖА И ПАЗАРИ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство и по-специално Приложение IX към него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията¹, и по-конкретно член 9, точка 5, член 43, точка 1 и член 44, точка 1 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение (²) и по-специално член 28 от него,

като взе предвид Делегиран регламент (ЕС) № 918/2012 г. на Комисията от 5 юли 2012 г. за допълване на Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение във връзка с определенията, изчисляването на нетните къси позиции, покритите суапи за кредитно неизпълнение по държавни дългови инструменти, праговете за уведомяване, праговете на ликвидност за отмяна на ограниченията, значителния спад в стойността на финансовите инструменти и неблагоприятните събития (³) и по-специално член 24 от него,

като взе предвид Решение (ЕС) 2020/525 на ESMA от 16 март 2020 г.⁴ относно изискване към физическите или юридическите лица, които имат нетни къси позиции, временно да намалят праговете за уведомяване за нетни къси позиции по отношение на емитирания акционерен капитал на дружества, чиито акции са допуснати за търгуване на регулиран пазар, над определен праг и да уведомяват компетентните органи в съответствие с член 28, точка 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 236/2012,

като взе предвид Решение (ЕС) 2020/1123 на ESMA от 10 Юни 2020 г.⁵ относно изискване към физическите или юридическите лица, които имат нетни къси позиции, временно да намалят праговете за уведомяване за нетни къси позиции по отношение на емитирания акционерен капитал на дружества, чиито акции са допуснати за

¹ ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84.

² ОВ L 86, 24.3.2012 г., стр. 1.

³ ОВ L 274, 9.10.2012 г., стр. 1.

⁴ ОВ L 116 от 13.1.2020, стр. 5–13.

⁵ ОВ L 245 от 30.7.2020, стр. 17–30.

търгуване на регулиран пазар, над определен праг и да уведомяват компетентните органи в съответствие с член 28, точка 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 236/2012,

като има предвид, че:

1. Въведение

- (1) С Решение (ЕС) 2020/525 ESMA изиска от физическите или юридическите лица с нетни къси позиции по отношение на емитиран акционерен капитал на дружества, чиито акции са допуснати за търгуване на регулиран пазар, да уведомяват компетентните органи с информация за всяка такава позиция, която достигне, надхвърли или спадне под 0,1 % от емитирания акционерен капитал в съответствие с член 28, точка 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 236/2012.
- (2) Мярката, въведена с Решение (ЕС) 2020/525 на ESMA, е свързана с необходимостта националните компетентни органи и ESMA да бъдат в състояние да следят нетните къси позиции, които участниците на пазара са открили във връзка с акции, допуснати за търгуване на регулиран пазар, с оглед на появили се извънредни обстоятелства на финансовите пазари.
- (3) С Решение (ЕС) 2020/1123 от 10 юни 2020 г. ESMA поднови временното изискване, тъй като въпреки частичното възстановяване на финансовите пазари на ЕС от загубите, регистрирани след избухването на пандемията, изгледите за бъдещо възстановяване останаха несигурни и бяха налице заплахи за нормалното функциониране и интегритета на финансовите пазари, както и за стабилността на финансовата система.
- (4) В съответствие с член 28, точка 10 от Регламент (ЕС) № 236/2012 ESMA трябва да преразглежда тази мярка през подходящи интервали от време и най-малко на всеки три месеца.
- (5) ESMA извърши настоящото преразглеждане въз основа на анализ на показатели за изпълнението, включително цени, нестабилност, индекси на спредове по суапи за кредитно неизпълнение, както и въз основа на развитието на нетните къси позиции, по-специално тези между 0,1 и 0,2 %. В съответствие с извършения анализ ESMA реши, че трябва да поднови мярката за още три месеца.

2. Способност на мярката да преодолява съответните заплахи и последствия в трансграничен план (член 28, точка 2, буква а) от Регламент (ЕС) № 236/2012)

а. Заплаха за правилното функциониране и интегритета на финансовите пазари

- (6) Пандемията от COVID-19 продължава да оказва отрицателно въздействие върху реалната икономика и цялостните изгледи за възстановяване остават несигурни, особено с оглед на последното развитие в ЕС и извън него. ESMA отбелязва, че през последните няколко седмици броят на случаите на COVID-19 значително се е увеличил в няколко юрисдикции, което поражда опасения за евентуалното

възникване на втора вълна от инфекции COVID-1 и увеличава несигурността пред бъдещите перспективи.

- (7) Както е видно от индекса Eurostoxx 50, капиталовите пазари в ЕС са загубили 14 % в периода между 20 февруари и 3 септември 2020 г. в сравнение със загуба на стойност от 13 % между 20 февруари и 4 юни [фигура 1]. Наблюдава се значително подобрене на индекса Eurostoxx 50 по отношение на нивата, достигнати през март (когато спадът е бил приблизително 30 % в сравнение с февруари 2020 г., както е посочено в Решение (ЕС) 2020/525 на ESMA), но без да се достигат нивата отпреди пандемията от COVID-19.
- (8) Променливостта, измерена от VSTOXX⁶, също остава относително висока в сравнение с февруари 2020 г. Нивото, измерено през септември (+ 15 %) ,е малко по-високо от това през юни (+ 13 %). Същото важи в още по-голяма степен за VIX⁷ (+ 18 % през септември спрямо + 9 % през юни) [фигура 1] и [фигура 2].
- (9) Нивото на суапи за кредитно неизпълнение (СКН) е намаляло между 17 % и 28 % от 4 юни до 3 септември [фигура 1]. Въпреки това, за да се разбере по-добре ползата от информацията за СКН в този момент, данните трябва да бъдат оценени в контекста на решението на Европейската централна банка (ЕЦБ) за програмата за закупуване на активи в условията на извънредна ситуация, причинена от пандемия (PEPP). От началото на март спредовете по СКН започнаха да бъдат изключително нестабилни и показателни за висок финансов риск. Решение (ЕС) 2020/525 на ESMA за подновяване, основаващо се на данните до 4 юни, се основаваше и на факта, че по това време спредовете по СКН бяха високи и нестабилни и бяха счестени за показател за възприемането на риска на пазара.
- (10) Въпреки това увеличението по PEPP с още 600 милиарда евро, за което бе взето решение на 4 юни, доведе до обявяване на общ паричен стимул от ЕЦБ в размер на 1.35 трилиона евро, което намали осведомителната стойност на спредовете по СКН във връзка с възприемането на риска на пазара.
- (11) Подобни допускания могат да бъдат направени във връзка с осведомителната стойност на пазарите на държавни облигации, които, както в случая със спредовете по СКН, са засегнати от паричната политика на централните банки. Както е видно от [фигура 1], 10-годишните държавни облигации на Германия, Франция, Обединеното кралство и Италия имат намаление спрямо нивата от юни средно с 22 базисни пункта.
- (12) Ето защо ESMA счита, че развитието на фондовите пазари, което е значително по-слабо засегнато от паричната политика на централните банки, следва да осигури по-добра представа за настоящото ниво на риск на финансовите пазари в ЕС.

⁶ С VSTOXX се измерва предполагаемата променливост въз основа на цените на опциите съгласно Eurostoxx 50.

⁷ Индексът VIX се изчислява, като се използва средната точка на курсовете купува/продава на опции по индекса S&P 500 (SPX) в реално време.

- (13) Подобно на Eurostoxx 50, STOXX EUROPE 800, с изключение на швейцарския фондов индекс, е загубил около 17 % от 20 февруари 2020 г. в сравнение със спада от 16 % през месец юни. STOXX Europe Total Market Banks (свързан с европейските банки) е спаднал с 37 % от февруари, а през юни загубата е била около 30 %.
- (14) Както се посочва в „Доклад за тенденциите, рисковете и уязвимостите“ (Report on Trends, Risks and Vulnerabilities (TRV)), № 2 на ESMA от септември 2020 г., през второто тримесечие на 2020 г. се наблюдават признаци на диференциация между отделните сектори, които засягат по-специално кредитните институции. Към края на юни показателите на ЕС за авиокомпаниите и банковия сектор все още бяха съответно 36 % и 30 % — по-ниски от нивата в началото на януари. Освен това [фигура 3] показва, че банковият сектор и застрахователният сектор са доста стабилни от месец юни насам, но резултатите от 20 февруари до 3 септември в сравнение с тези между 20 февруари и 4 юни показват влошаване: -38 % спрямо -33 % за банковия сектор и -21 % в сравнение с -20 % за застрахователния сектор. От друга страна, резултатите на нефинансовите⁸ сектори се подобриха в малка степен: -9 % спрямо -11 %.
- (15) В контекста на допълнително влошаващата се макроикономическа среда и задълбочената и глобално синхронизирана рецесия се наблюдава възстановяване на цените в някои сектори. Както е посочено в TRV, настоящото видимо отделяне на резултатите на финансовите пазари от основната икономическа дейност поставя въпроса за устойчивостта на възстановяваните им в бъдеще.
- (16) Като се има предвид агрегираното национално равнище или равнището на ЕС, изглежда, че възстановяването на цените не се е осъществило: От [фигура 5] е видно, че намаленията на цените са широко разпространени в целия Съюз, от юни до септември няма значителни подобрения, а ефективността на борсовите индекси за 22-те пазара на ЕС показват, че спадът от 20 февруари до 3 септември е бил по-лош от спада от 20 февруари до 4 юни. Освен това капиталовите пазари на 25 юрисдикции, сравнени с тези на 24 през юни, са загубили поне 10 % от стойността си при сравнение на цените от 3 септември с тези от 20 февруари 2020 г. През същия период цените на акциите на европейските кредитни институции са загубили между 10 % и 59 % от стойността си в сравнение със загубата от 9 и 48 % в периода от февруари до юни.
- (17) Процентът на акциите с нетна къса позиция между 0,1 и 0,2 % постоянно нараства за периода от 16 март до 11 юни 2020 г., а след това е останал стабилен до 4 септември 2020 г.⁹ със средно 13 % над общите нетни къси позиции [фигура 6]. В допълнение към това, по-ниският праг за докладване показва, че в някои държави нетните къси позиции между 0,1 % и 0,2 % представляват приблизително до 50 % от общия брой докладвани позиции. В заключение може да се посочи, че процентът на нетните къси позиции между 0,1 и 0,2 %, които трябваше да бъдат докладвани поради временния по-нисък праг за докладване, продължава да съставлява значима

⁸ Нефинансовите сектори изключват следните подсектори: банки, застрахователни и финансови услуги.

⁹ Докладите за дневните нетни къси позиции от Дания липсват за периода 31 август—4 септември поради технически проблем.

част от общите нетни къси позиции и има голяма осведомителна стойност за регулаторните органи в настоящия контекст.

- (18) Като цяло значителното намаляване на цените в ключови сектори, относително голямата нестабилност, потенциалното отделяне на резултатите на финансовите пазари и стоящата в основата им икономическа дейност от постоянно високото равнище на нетните къси позиции, съчетани с несигурността относно развитието на пандемията на COVID-19 и въздействието ѝ върху реалната икономика, са знак, че финансовите пазари на ЕС остават в нестабилно състояние. Това състояние увеличава вероятността натискът върху късите продажби да предизвика или усилва неблагоприятното развитие през идните месеци, което от своя страна може да повлияе отрицателно на пазарното доверие или целостта на механизма за ценообразуване.
- (19) Ето защо ESMA счита, че комбинацията от обстоятелствата, описани по-горе, представлява сериозна заплаха за правилното функциониране и целостта на финансовите пазари.

в. Заплаха за стабилността на финансовата система в Съюза като цяло или на част от нея

- (20) Както ЕЦБ обяснява в своя Преглед на финансовата стабилност¹⁰, финансовата стабилност е състояние, при което финансовата система, която включва финансови посредници, пазари и пазарни инфраструктури, може да издържа на сътресения и да преодолява финансови дисбаланси.
- (21) Пандемията от COVID-19 продължава да нанася силен удар върху реалната икономика на Съюза. Както ESMA докладва в TRV, независимо от възстановяването на пазарите, пазарната среда остава неустойчива, и ESMA счита, че в бъдеще ще има *„продължителен период на риск от допълнителни, а вероятно и значителни коригирания на пазара за институционалните инвеститори и инвеститорите на дребно и (...) много високи рискове в цялата сфера на компетентност на ESMA“*¹¹. В това отношение ESMA предупреди обществеността за потенциално заличаване на свързаността между резултатите на финансовите пазари и съответната икономическа дейност.
- (22) В раздел 2.а по-горе се съдържа допълнителна информация за резултатите на банковото дело, застрахователния сектор и финансовите пазари.
- (23) Това широко разпространение на намаляването на цените постави по-голямата част от акциите на ЕС във всички сектори в положение на несигурност, при която допълнителното намаляване на цените, което не е предизвикано от допълнителна съществена информация, би могло да има силно неблагоприятни последици.

¹⁰ <https://www.ecb.europa.eu/pub/financial-stability/fsr/html/ecb.fsr201911-facad0251f.en.html>.

¹¹ TRV, резюме, стр. 4.

- (24) ESMA счита, че при продължаващата несигурна ситуация е възможно различни фактори да предизвикат съществен натиск върху продажбите и необичайна нестабилност в цените на акциите, включително и увеличаващ се брой участници на пазара, занимаващи се с къси продажби и натрупване на значителни нетни къси позиции.
- (25) ESMA отбелязва по-специално, че няма подобрение в широкоразпространеното обезценяване за кредитните институции, което представлява един от параметрите за решението за подновяване, взето през юни. Това показва, че кредитните институции, които в определени случаи са от системно значение, остават потенциално уязвими към стратегиите за къси продажби и натрупването на значителни нетни къси позиции, независимо дали тези стратегии и позиции са подкрепени от съществена информация.
- (26) Остава рискът, че комбинацията от стратегии за къси продажби и натрупването на значителни нетни къси позиции от своя страна би могла да доведе до хаотично спираловидно спадане на цените за определени емитенти с евентуално разпространение на ефекта в същите държави членки или в целия ЕС, което би могло да постави финансовата система на една или повече държави членки в риск.
- (27) Независимо от частичното възстановяване, наблюдавано в определени сектори на европейските финансови пазари, ESMA счита, че настоящите пазарни обстоятелства продължават сериозно да застрашават стабилността на финансовата система на Съюза.
- (28) В рамките на мандата на ESMA планираното подновяване на мярката задължава физическите или юридическите лица, които имат нетна къса позиция в акции, допуснати за търгуване на регулиран пазар, да докладват на националните компетентни органи при по-нисък праг от определения в член 5 от Регламент (ЕС) № 236/2012.
- (29) Подновената мярка следва да поддържа повишения капацитет на националните компетентни органи и ESMA да извършват адекватна оценка на променящата се ситуация, да правят разграничение, водени от съществена информация, между движенията на пазара и тези, които е възможно да са предизвикани или усилени от къси продажби, и да реагират в случаите, когато са необходими по-строги мерки за осигуряване на правилното функциониране и стабилност на пазарите.

с. Трансгранични последици

- (30) Друго условие, за да може ESMA да приеме тази мярка е, че установените заплахи имат трансгранични последици.
- (31) Както е отбелязано по-горе, като се имат предвид както националните, така и общоевропейските индекси, капиталовите пазари в ЕС не се възстановиха напълно от тежките спадове на цените, наблюдавани през март.
- (32) Предвид факта, че финансовите пазари на повечето държави — членки на ЕС са засегнати от тези заплахи, макар и в различна степен, трансграничните последици

остават особено сериозни, тъй като взаимосвързаността на финансовите пазари на ЕС увеличава вероятността от евентуални ефекти на разпространение или повсеместност в различните пазари в случай на натиск върху късите продажби.

(33) Ето защо ESMA счита, че описаните по-горе заплахи за целостта на пазара, правилното функциониране и финансовата стабилност имат трансгранични последици. Поради естеството на кризата, предизвикана от COVID-19, тези последици всъщност имат общоевропейски и глобален характер.

3. Нито един компетентен орган не е взел мерки за преодоляване на заплахата или един или повече компетентни органи са взели мерки, с които заплахата не може да се преодолее адекватно (член 28, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕС) № 236/2012)

(34) Друго условие ESMA да приеме мярката в настоящото решение е компетентният орган или компетентните органи да не са предприели действия за преодоляване на заплахата или предприетите действия са неподходящи за преодоляването ѝ.

(35) Опасенията във връзка с целостта на пазара, правилното функциониране и финансовата стабилност, описани в Решение 2020/525 на ESMA, които остават в сила за това решение, накараха някои национални компетентни органи да предприемат действия на национално ниво, насочени към ограничаване на късите продажби на акции в Испания, Франция, Австрия, Белгия, Гърция и Италия¹², чиято валидност изтече на 18 май.

(36) След изтичането или премахването на посочените временни мерки, в ЕС не са предприемани допълнителни мерки въз основа на Регламент (ЕС) № 236/2012 и към датата на настоящото решение няма такива действащи мерки.

(37) Към момента на приемане на настоящото решение нито един от компетентните органи не е приел мерки за повишаване на видимостта на развитието на нетните къси позиции чрез въвеждане на по-ниски прагове за докладване, тъй като те могат да се позовават на Решение (ЕС) 2020/1123 на ESMA.

(38) Необходимостта от повишена видимост на нетните къси позиции е още по-належаща при ситуации, в които сроковете на горепосочените ограничения, наложени съгласно член 20 от Регламент (ЕС) № 236/2012, вече не съществуват и продължава несигурността от продължителното въздействие на COVID-19. Тъй като късите продажби и сделките с равностоен ефект вече не са обект на други външни ограничения, необходимо е националните компетентни органи в ЕС да са в състояние предварително да определят дали е налице натрупване на нетни къси позиции до степен, която би могла да доведе до заплахите за финансовите пазари и финансовата стабилност, описани по-горе, които се изразяват в натиск върху късите продажби и се усилват от такъв натиск.

¹² В Италия мярката беше премахната на 18 май.

(39) С оглед на гореизложените заплахи, които се отнасят за целия ЕС, остава очевидно, че информацията, получена от националните компетентни органи съгласно обичайния праг за докладване, посочен в член 5, точка 2 от Регламент (ЕС) № 236/2012, не е достатъчна при настоящите неблагоприятни пазарни условия. ESMA счита, че поддържането на по-ниския праг за докладване гарантира, че всички национални компетентни органи в ЕС и ESMA разполагат с набор от възможно най-добрите налични данни, за да следят тенденциите на пазара и да подготвят себе си и ESMA при необходимост да предприемат допълнителни мерки.

4. Ефикасност на мярката (член 28, параграф 3, буква а) от Регламент (ЕС) № 236/2012)

(40) ESMA трябва да вземе предвид и в каква степен подновената мярка дава значителни резултати в борбата с установените заплахи.

(41) ESMA счита, че въпреки извънредните загуби, понесени при търгуването с акции на регулирани пазари от 20 февруари 2020 г., пазарите са функционирали правилно и целостта им до голяма степен е запазена.

(42) Поради това ESMA анализира текущите обстоятелства, по-специално във връзка с това доколко те представляват заплаха за интегритета на пазарите и за финансовата стабилност в Съюза и дали подновената мярка на ESMA би била ефективна при преодоляването на тези заплахи чрез възприемане на перспективен подход.

а. Мярката е насочена в значителна степен към преодоляване на заплахата за правилното функциониране и интегритета на финансовите пазари

(43) При гореописаните обстоятелства, всяко внезапно увеличение на натиска върху продажбите и на пазарната нестабилност поради къси продажби и натрупване на къси позиции би могло да увеличи тенденциите към спад на финансовите пазари. Макар че късите продажби в други моменти може да послужат за положителни цели от гледна точка на определянето на правилната оценка на емитентите, при сегашните пазарни обстоятелства те може да представляват допълнителна заплаха за правилното функциониране и интегритета на пазарите.

(44) По-специално, като се има предвид хоризонталното въздействие на настоящата извънредна ситуация, която засяга широк набор от акции на територията на Съюза, всеки внезапен спад в цените на акциите може да се усили от допълнителен натиск върху продажбите в резултат от къси продажби и увеличени нетни къси позиции, които, ако са под обичайните прагове за уведомяване на националните компетентни органи съгласно член 5 от Регламент (ЕС) № 236/2012, биха останали незабелязани без подновената мярка.

(45) Поради това националните компетентни органи и ESMA трябва да бъдат информирани възможно най-рано за участници на пазара, които извършват къси продажби и натрупват значителни нетни къси позиции, за да предотвратят, ако е

необходимо, превръщането на тези позиции в сигнали, водещи до поредица от нареждания за продажба и последващ значителен спад на цените.

- (46) ЕОЦКП счита, че без тази мярка да бъде подновявана за още три месеца, националните компетентни органи и ЕОЦКП няма да разполагат с капацитет за адекватно наблюдение на пазара в настоящата несигурна и крехка среда. Това се подчертава от явното отделяне на функционирането на финансовите пазари и на свързаната с тях икономическа дейност, съчетано с променящия се характер на пандемията от COVID — 19. Тези фактори могат да предизвикат внезапен и значителен натиск за продажба и необичайна допълнителна нестабилност на цената на акциите на Съюза, която на свой ред би могла да бъде допълнително засилена чрез натрупването на къси позиции.
- (47) Същевременно ЕОЦКП счита, че е целесъобразно да се запази прагът за оповестяване, предвиден в член 6 от Регламент (ЕС) № 236/2012, който се равнява на 0,5 % от емитирания акционерен капитал на дружеството, тъй като намаляването на този праг не изглежда необходимо от гледна точка на поддържането на нормалното функциониране на пазарите и преодоляването на рисковете за финансовата стабилност. ЕОЦКП продължава постоянно да наблюдава пазарните условия и при необходимост ще предприема допълнителни мерки.

в. Мярката допринася за преодоляването на заплахата за стабилността на цялата финансова система на Съюза или част от нея.

- (48) Както е описано по-горе, в голямата част от капиталовите пазари на ЕС се е влошило в периода между юни и септември 2020 г. в сравнение с 20 февруари. Като цяло търговията с акции от 20 февруари 2020 г. насам е била и все още се характеризира с натиск за продажба и относително високо равнище на променливост. Както е видно от гореизложеното, различните рискови фактори продължават да оказват въздействие върху много сектори на реалната икономика и върху финансовите пазари в ЕС. В тази среда извършването на къси продажби и натрупването на значителни нетни къси позиции може да увеличи натиска върху продажбите и низходящите тенденции, които, от своя страна, може да повишат заплахата, която може да има силно отрицателно влияние върху финансовата стабилност на финансовите институции и дружества от други сектори.
- (49) В този контекст ограниченията върху данните за националните компетентни органи и ESMA биха ограничили капацитета им за преодоляване на потенциалните отрицателни последици за икономиката, а в крайна сметка — за финансовата стабилност на Съюза като цяло.
- (50) Поради това подновената мярка на ESMA за временно намаляване на праговете за докладване на нетни къси позиции на националните компетентни органи ефективно допринася за преодоляването на тази заплахата за стабилността на части от финансовата система на Съюза или в крайна сметка за цялата такава система чрез намаляване на ограниченията върху данните и повишаване на капацитета на националните компетентни органи да преодоляват предстоящите заплахи на ранен етап.

с. Подобряване на способността на компетентните органи да следят заплахата

- (51) При нормални условия на пазара националните компетентни органи следят всяка заплахата, която може да произтече от късите продажби и натрупването на нетни къси позиции, чрез инструментите за надзор, установени в законодателството на Съюза, по-специално задълженията за докладване във връзка с нетните къси позиции, предвидени в Регламент (ЕС) № 236/2012 ⁽¹³⁾.
- (52) Същевременно поради настоящите пазарни условия е необходимо да се засили наблюдението от страна на националните компетентни органи и ESMA на обобщената информация за нетните къси позиции в акции, допуснати за търгуване на регулирани пазари. За тази цел и предвид продължаващата ситуация на несигурност, свързана с пандемията от COVID-19, остава важно националните компетентни органи да продължат да получават информация за натрупването на нетни къси позиции на възможно най-ранен етап, преди те да достигнат ниво от 0,2 % от емитирания акционерен капитал, определено в член 5, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 236/2012.
- (53) Това се подчертава от процента на акциите с нетна къса позиция между 0,1 и 0,2 %, който постоянно нараства през периода от 16 март до 11 юни 2020 г. и е останал стабилен от тогава до 4 септември 2020 г.¹⁴ при средно ниво от 13 % за целия период на наблюдение. Поради това може да се заключи, че процентът на нетните къси позиции между 0,1 и 0,2 %, които е трябвало да бъдат докладвани в резултат на пониския праг за уведомяване, наложен от ESMA, остава съществена част от общите нетни къси позиции.
- (54) Поради това подновената мярка на ESMA помага за поддържане на по-добрата способност на националните компетентни органи да се справят с всякакви установени заплахи на по-ранен етап, което позволява на тях и на ESMA да се справят своевременно със заплахите за правилното функциониране на пазарите и за финансовата стабилност в случай на проява на признаци за неблагоприятно положение на пазара.

5. Мерките не пораждат риск от регулаторен арбитраж (член 28, параграф 3, буква б) от Регламент (ЕС) № 236/2012)

- (55) За да приеме или поднови мярка съгласно член 28 от Регламент (ЕС) № 236/2012, ESMA следва да обмисли дали мярката поражда риск от регулаторен арбитраж.
- (56) Тъй като подновената мярка на ESMA се отнася до задълженията за докладване от страна на участниците на пазара по отношение на всички акции, допуснати за

¹³ Вж. член 5 от Регламент (ЕС) № 236/2012.

¹⁴ Докладите за дневните нетни къси позиции от Дания липсват за периода 31 август—4 септември поради технически проблем.

търгуване на регулирани пазари в Съюза, тя ще гарантира единен праг за докладване за всички национални компетентни органи, като гарантира равнопоставеност между участниците на пазара в Съюза и извън него по отношение на търгуването с акции, допуснати за търгуване на регулирани пазари в Съюза.

6. Мярката на ESMA не оказва отрицателно влияние върху ефективността на финансовите пазари, включително чрез намаляване на ликвидността на тези пазари или чрез създаване на несигурност за участниците на пазара, което да е непропорционално високо спрямо ползите от въвеждането на мярката (член 28, параграф 3, буква в) от Регламент (ЕС) № 236/2012)

- (57) ESMA трябва да прецени дали мярката има отрицателно влияние, което може да се счита за непропорционално високо спрямо ползите от въвеждането ѝ.
- (58) ESMA счита, че е целесъобразно, преди да обмислят приемането на мерки с по-голяма степен на намеса, националните компетентни органи да следят отблизо развитието на нетните къси позиции. ESMA отбелязва, че обичайните прагове за докладване (0,2 % от емитирания акционерен капитал) може да не са подходящи за своевременно определяне на тенденциите и възникващите заплахи при продължаващите извънредни пазарни условия.
- (59) Въпреки че въвеждането на разширени задължения за докладване може да е добавило допълнителна тежест за докладващите субекти, в момента последните вече са адаптирали вътрешните си системи с прилагането на Решения (ЕС) 2020/525 и (ЕС) 2020/1123 на ESMA и следователно не се очаква тази подновена мярка да окаже допълнително влияние върху разходите за спазване на изискванията от докладващите субекти. В допълнение, това няма да ограничи капацитета на участниците на пазара да откриват или увеличават своите къси позиции в акциите. В резултат ефективността на пазара няма да бъде засегната.
- (60) В сравнение с други възможни мерки, включително с по-голяма степен на намеса, тази подновена мярка не би трябвало да засегне ликвидността на пазара, тъй като задължението за допълнително докладване на ограничен набор от участници на пазара не би трябвало да промени техните стратегии за търгуване и следователно — тяхното участие на пазара. Освен това запазването на изключението, предвидено за дейностите по поддържане на пазара и програмите за стабилизиране, има за цел да не се увеличава тежестта за субектите, предоставящи важни услуги по отношение на осигуряването на ликвидност и намаляването на нестабилността, което е от особено значение в настоящата ситуация.
- (61) По отношение на обхвата на подновената мярка, ESMA счита, че ограничаването ѝ до един или няколко сектора или до някоя подгрупа емитенти може да не доведе до постигане на желаните резултати. Мащабът на спада на цените, регистриран след избухването на пандемията от COVID-19, широкият набор от засегнати акции (и сектори) и степента на взаимосвързаност между икономиките на ЕС и местата за търговия показват, че мярка на равнище ЕС е вероятно да бъде по-ефективна от секторните мерки с цел предоставяне на сведения за пазара на компетентните национални органи.

- (62) Що се отнася до създаването на пазарна несигурност, с мярката не се въвеждат нови регулаторни задължения, тъй като чрез понижаването на съответният праг, тя само изменя обичайното задължение за докладване, което е в сила от 2012 г. Освен това ESMA подчертава, че подновената мярка остава ограничена до отчитането на акции, които са допуснати за търгуване на регулиран пазар в Съюза, за да се обхванат тези позиции, за които допълнителното докладване изглежда най-уместно.
- (63) Поради това ESMA счита, че подобно задължение за повишаване на прозрачността не би трябвало да има отрицателно влияние върху ефективността на финансовите пазари или върху инвеститорите, което да е непропорционално спрямо ползите от него, и не би трябвало да доведе до несигурност на финансовите пазари.
- (64) По отношение на срока на мярката ESMA счита, че подновяването на мярката за срок от три месеца е обосновано, като се вземе предвид наличната към настоящия момент информация и оставащите като цяло несигурни перспективи в контекста на пандемията от COVID-19. ESMA възнамерява да се върне към обичайното задължение за докладване веднага щом ситуацията се подобри, но същевременно не може да изключи възможността за удължаване на срока на мярката, ако ситуацията се влоши или пазарите останат в нестабилно състояние.
- (65) Въз основа на това и към днешна дата ESMA счита това решение за подновяване на временната мярка за увеличена прозрачност по отношение на нетните къси позиции за пропорционално предвид продължаващите неблагоприятни обстоятелства.

7. Консултация и уведомяване (член 28, параграфи 4 и 5 от Регламент № 236/2012)

- (66) ESMA се консултира с Европейския съвет за системен риск (ECCP). ECCP не изрази възражения по отношение на приемането на предложеното решение.
- (67) ESMA е уведомил националните компетентни органи за предложеното решение.
- (68) Подновената мярка на ESMA ще се прилага считано от 18 септември 2020 г.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1 **Определение**

За целите на настоящото решение „регулиран пазар“ означава регулиран пазар съгласно член 4, параграф 1, точка 21 от Директива № 2014/65/ЕС на Европейския

парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и Директива 2011/61/ЕС⁽¹⁵⁾.

Член 2

Временни допълнителни задължения за прозрачност

1. Физическо или юридическо лице с нетна къса позиция по отношение на емитиран акционерен капитал на дадено дружество, чиито акции са допуснати за търгуване на регулиран пазар, уведомява съответния компетентен орган в съответствие с членове 5 и 9 от Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета, когато позицията му достигне или надхвърли съответния праг за уведомяване, посочен в точка 2 от настоящия член.
2. Съответният праг за уведомяване е 0,1 % от емитирания акционерен капитал на съответното дружество и всеки 0,1 % над този праг.

Член 3

Изключения

1. В съответствие с член 16 от Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета временните допълнителни задължения за прозрачност, посочени в член 2, не се прилагат за акции, допуснати за търгуване на регулиран пазар, когато основното място за търговия на акциите се намира в трета държава.
2. В съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета временните допълнителни задължения за прозрачност, посочени в член 2, не се прилагат за сделки, извършени във връзка с дейности по поддържане на пазара.
3. Временните допълнителни задължения за прозрачност, посочени в член 2, не се прилагат за нетна къса позиция във връзка с извършването на стабилизиране съгласно член 5 от Регламент (ЕС) № 596/2014 от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба⁽¹⁶⁾.

Член 4

Влизане в сила и прилагане

Настоящото решение влиза в сила на 18 септември 2020 г. То се прилага от датата на влизането му в сила за срок от три месеца.

¹⁵ ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349.

¹⁶ ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 1.

Съставено в Париж на 16 септември 2020 г.

За Съвета на надзорниците

Steven Maijoor

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ

В настоящото приложение “решение на ESMA” означава решението на ESMA от 16 март 2020 г. относно изискване от физическите или юридическите лица, които имат нетни къси позиции, временно да намалят праговете за уведомяване за нетни къси позиции по отношение на емитирания акционерен капитал на дружества, чиито акции са допуснати за търгуване на регулиран пазар, над определен праг и да уведомят компетентните органи в съответствие с член 28, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета [\[ВРЪЗКА\]](#).

ФИГУРА 1 — ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Резултати на капиталовия пазар	Промени от 20.2.2020 г. до 3.9.2020 г.	Равнище на индекса към 3.9.2020 г.	Промени от 20.2.2020 г. до 4.6.2020 г.	Равнище на индекса към 4.6.2020 г.
STOXX EUROPE 800 с изкл. на Швейцария	-17 %	116	-16 %	117
ИНДЕКС EURO STOXX	-13 %	362	-13 %	364
EURO STOXX 50	-14 %	3 304	-13 %	3 323
US S&P500	2%	3 451	-8 %	3 112
JP Nikkei	0 %	23 466	-3 %	22 864
Глобално	-1 %	228	-9 %	211

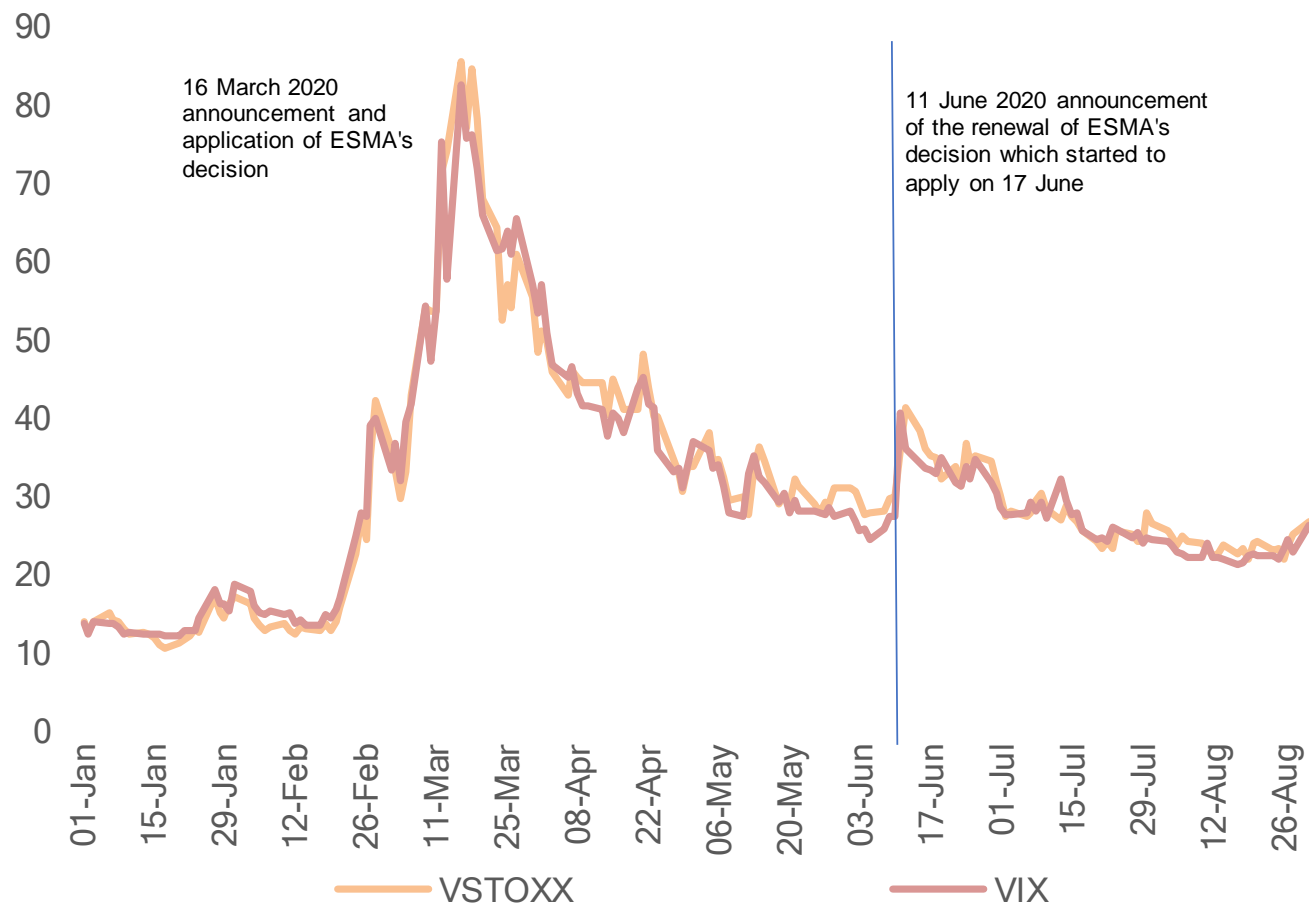
Европейски банки	-37 %	93	-30 %	104
Финансово състояние на IT	-30%	27	-29 %	28
Финансово състояние на ES	-48 %	34	-35 %	42
Финансово състояние на DE	-13 %	123	-11 %	126
Финансово състояние на FR	-34 %	118	-28%	130
Променливост				
	Промени от 20.2.2020 г. до 3.9.2020 г.	Равнище на индекса към 3.9.2020 г.	Промени от 20.2.2020 г. до 4.6.2020 г.	Равнище на индекса към 4.6.2020 г.
VSTOXX	15 %	29	13 %	28
VIX	18 %	33	9 %	25
Суапи за кредитно неизпълнение				
	Промени в базисни пунктове от 20.2.2020 г. до 3.9.2020 г.	Спредове по СКН в базисни пунктове към 3.9.2020 г.	Промени в базисни пунктове от 20.2.2020 г. до 4.6.2020 г.	Спредове по СКН в базисни пунктове към 4.6.2020 г.
Europe corporate	5	45	22	62
Висока доходност за Европа	92	290	157	355
Финансово състояние на Европа	15	59	29	73
Финансово състояние на Европа, подчиненост	38	124	62	149
10- Държавни облигации				
	Промени в базисни пунктове от 20.2.2020 г. до 3.9.2020 г.	Доходност на облигациите в % към 3.9.2020 г	Промени в базисни пунктове от 20.2.2020 г. до 4.6.2020 г.	Доходност на облигациите в % към 4.6.2020 г.
DE10Y	-5	-0,49	15	-0,29
ES10Y	9	0,33	32	0,55

FR10Y	2	-0,19	23	0,01
IT10Y	15	1,06	51	1,42
US10Y	-90	0,62	-67	0,86
GB10Y	-34	0,24	-24	0,34
JP10Y	8	0,04	9	0,05

Забележка: Промените на капиталовия пазар, изразени в относително изражение, други промени в абсолютна стойност.
Източници: Refinitiv EIKON; ESMA.

ФИГУРА 2 — ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПРОМЕНЛИВОСТ

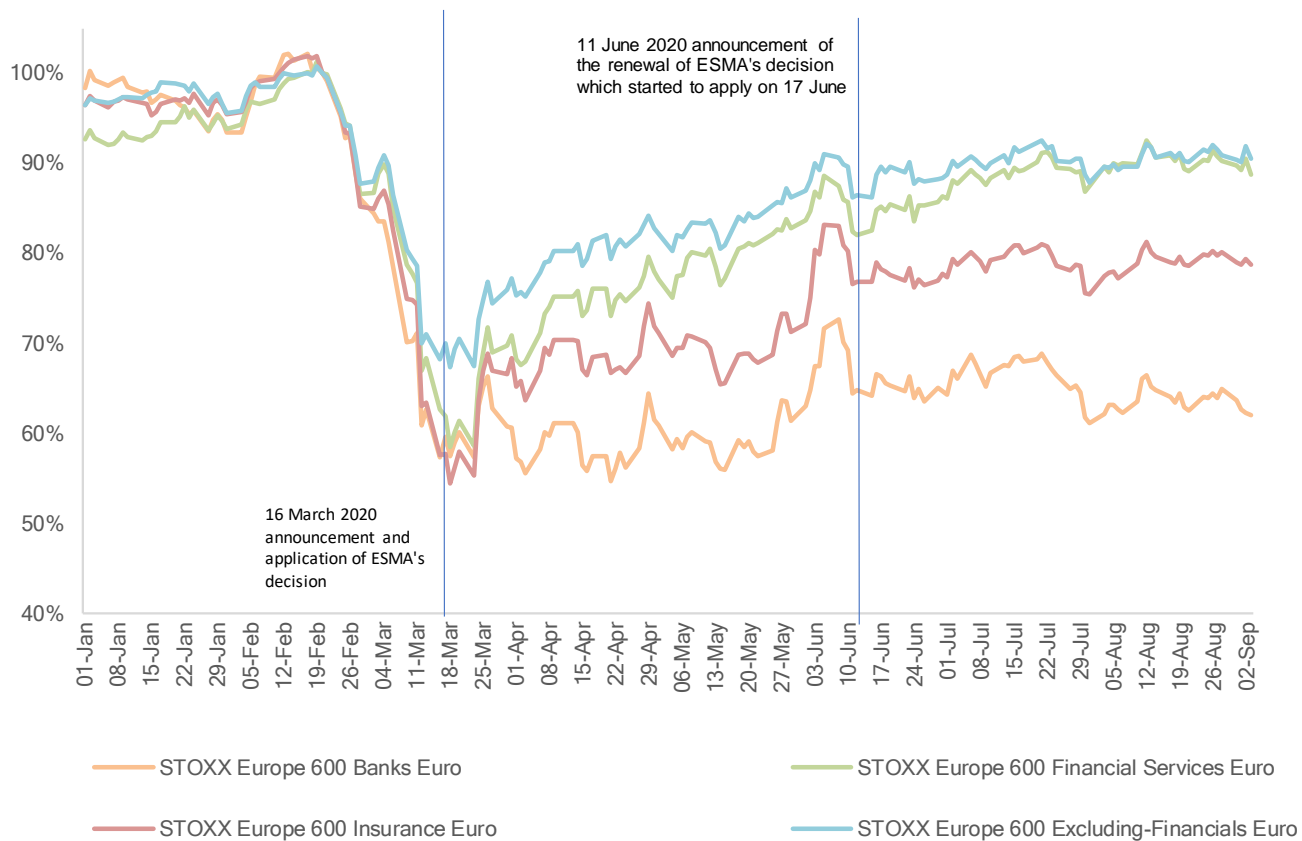
Note: Implied volatilities of EURO STOXX 50 (VSTOXX) and S&P 500 (VIX), in %.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

16 March 2020 announcement and application of ESMA's decision	Съобщение от 16 март 2020 г. и прилагане на решението на ESMA
11 June 2020 announcement of the renewal of ESMA's decision which started to apply on 17 June	11 юни 2020 г. — съобщение за подновяване на решението на ЕОЦКП, което започна да се прилага на 17 юни
Jan	Яну
Feb	Фев
Mar	Мар
Apr	Апр
May	Май
Jun	Юни
Jul	Юли
Aug	Авг
Sep	Септ
VSTOXX	VSTOXX
VIX	VIX
Note: Implied volatilities of EURO STOXX 50 (VSTOXX) and S&P 500 (VIX), in %.	Забележка: Предполагаема променливост на EURO STOXX 50 (VSTOXX) и S&P 500 (VIX) в %.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.	Източници: Refinitiv Datastream, ESMA.

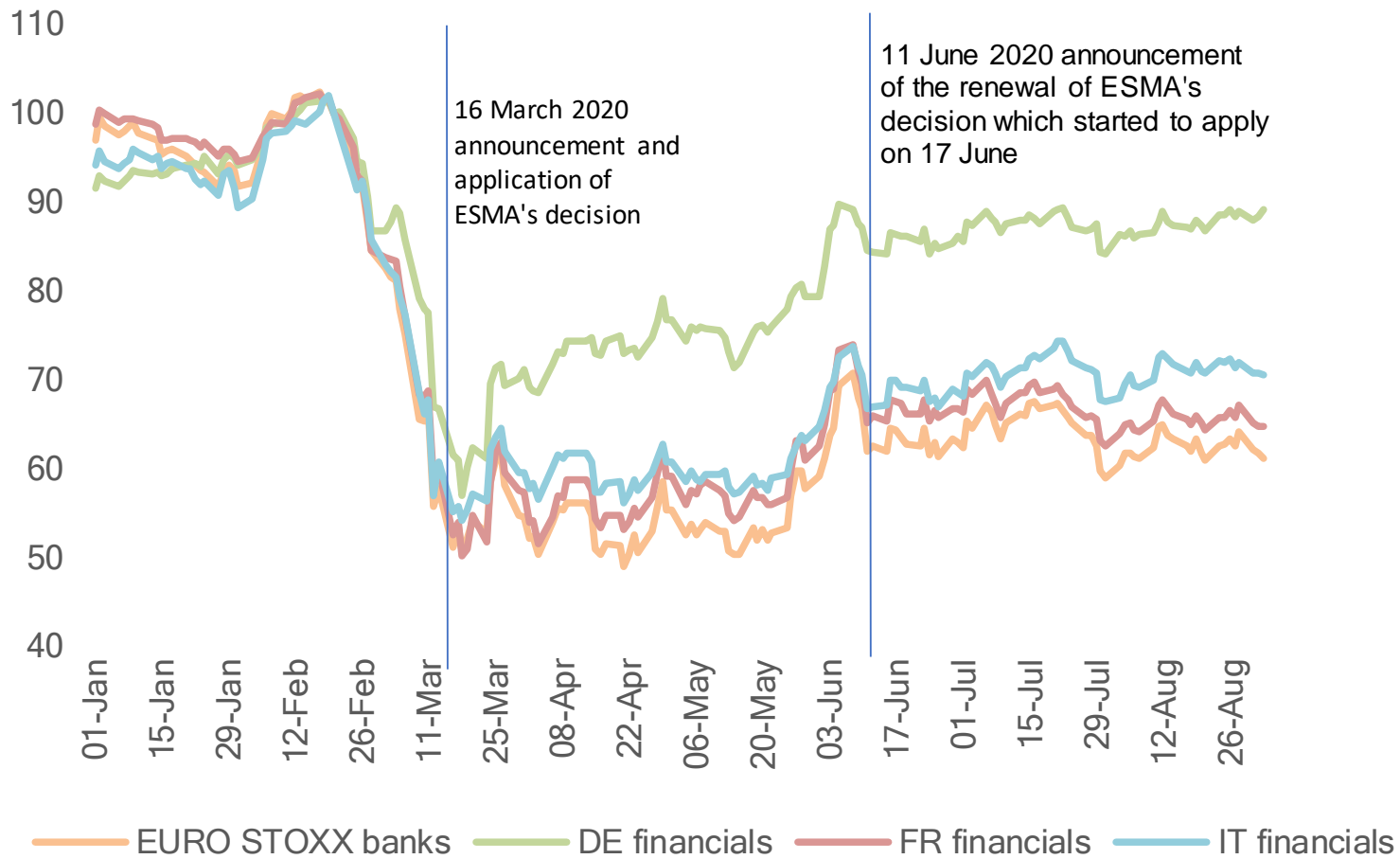
ФИГУРА 3 — ФИНАНСОВИ БОРСОВИ ИНДЕКСИ В ЕС

Note: Equity prices. 2020-02-20 = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

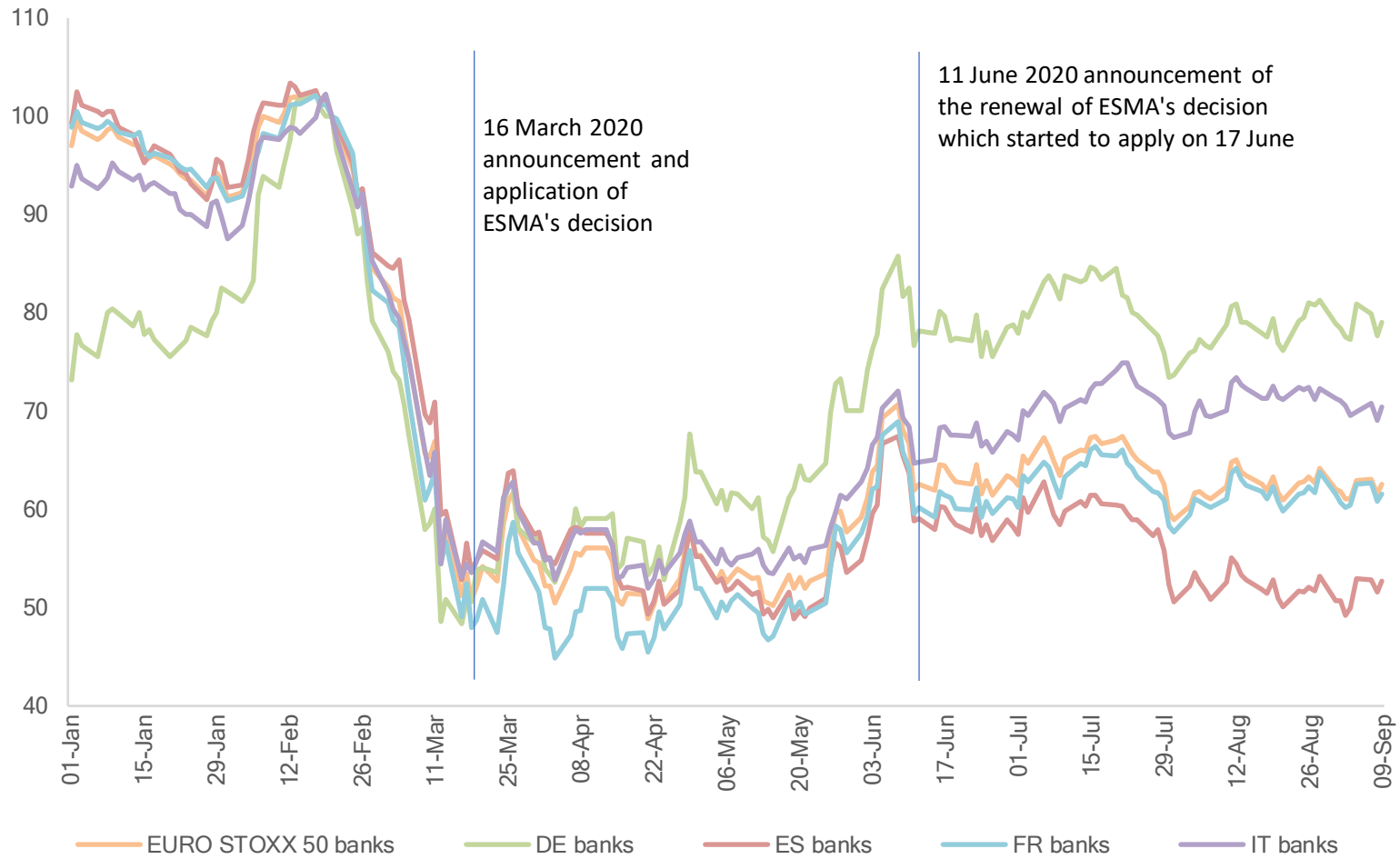
16 March 2020 announcement and application of ESMA's decision	Съобщение от 16 март 2020 г. и прилагане на решението на ESMA
11 June 2020 announcement of the renewal of ESMA's decision which started to apply on 17 June	11 юни 2020 г. — съобщение за подновяване на решението на ESMA, което започна да се прилага на 17 юни
Jan	Яну
Feb	Фев
Mar	Мар
Apr	Апр
May	Май
Jun	Юни
Jul	Юли
Aug	Авг
Sep	Септ
STOXX Europe 600 Banks Euro	Stoxx Europe 600 Banks Euro
STOXX Europe 600 Insurance Euro	Stoxx Europe 600 Insurance Euro
STOXX Europe 600 Financial Services Euro	Stoxx Europe 600 Financial Services Euro
STOXX Europe 600 Excluding-Financials Euro	Stoxx — Европа 600
Note: Equity prices. 2020-02-20 = 100.	Забележка: Цени на собствен капитал. 20.2.2020 г. = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.	Източници: Refinitiv Datastream, ESMA.

Note: Equity prices. 2020-02-20 = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

16 March 2020 announcement and application of ESMA's decision	Съобщение от 16 март 2020 г. и прилагане на решението на ESMA
11 June 2020 announcement of the renewal of ESMA's decision which started to apply on 17 June	11 юни 2020 г. — съобщение за подновяване на решението на ЕОЦКП, което започна да се прилага на 17 юни
Jan	Яну
Feb	Фев
Mar	Мар
Apr	Апр
May	Май
Jun	Юни
Jul	Юли
Aug	Авг
EURO STOXX banks	EURO STOXX банки
DE financials	Финансово състояние на DE
FR financials	Финансово състояние на FR
IT financials	Финансово състояние на IT
Note: Equity prices. 2020-02-20 = 100.	Забележка: Цени на собствен капитал. 20.2.2020 г. = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.	Източници: Refinitiv Datastream, ESMA.

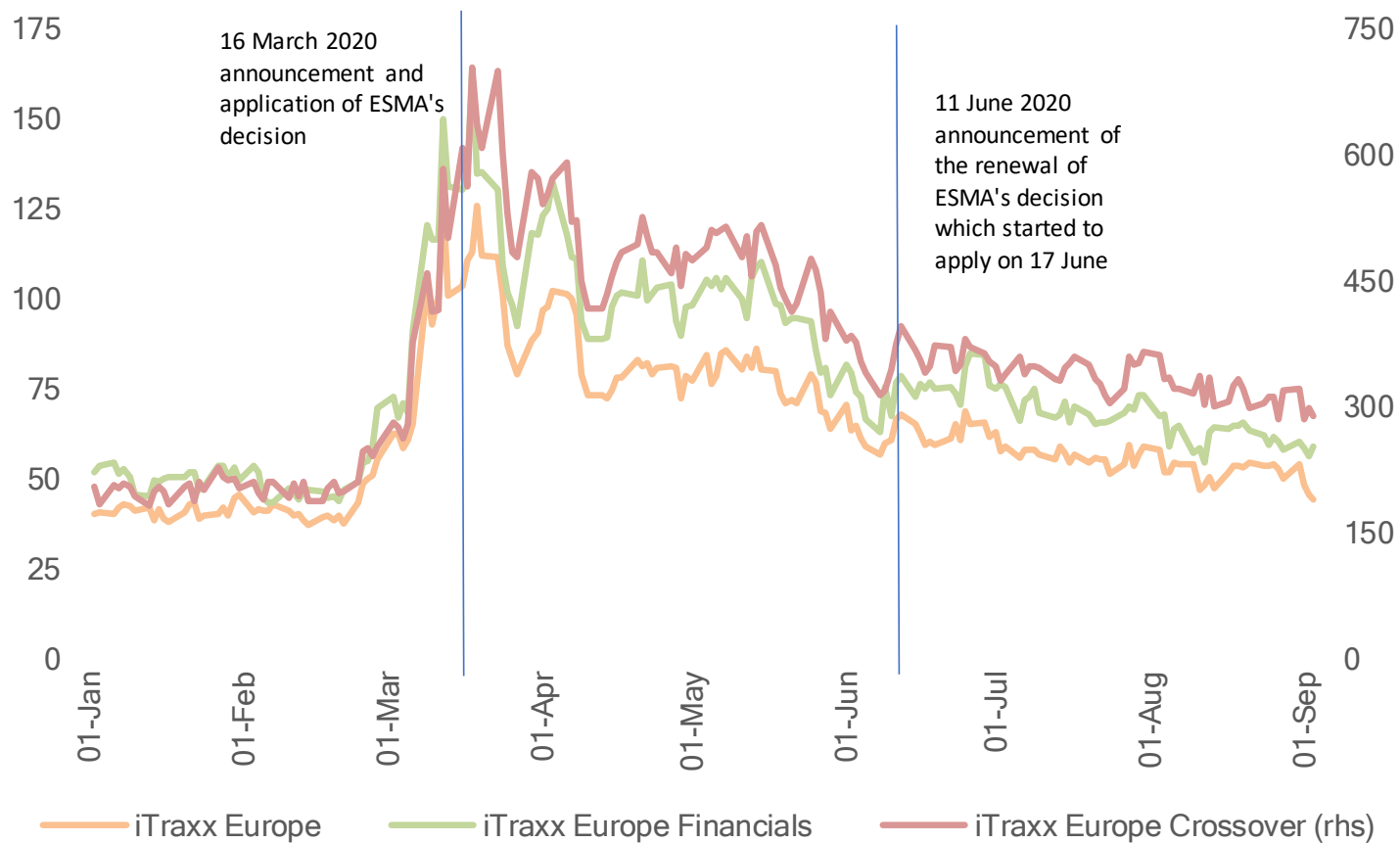

Note: Equity prices. 2020-02-20 = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.

16 March 2020 announcement and application of ESMA's decision	Съобщение от 16 март 2020 г. и прилагане на решението на ESMA
11 June 2020 announcement of the renewal of ESMA's decision which started to apply on 17 June	11 юни 2020 г. — съобщение за подновяване на решението на ESMA, което започна да се прилага на 17 юни
Jan	Яну
Feb	Фев
Mar	Мар
Apr	Апр
May	Май
Jun	Юни
Jul	Юли
Aug	Авг
Sep	Септ
EURO STOXX 50 banks	EURO STOXX 50 банки
DE banks	Германски банки
ES banks	Испански банки
FR banks	Френски банки
IT banks	Италиански банки
Note: Equity prices. 2020-02-20 = 100.	Забележка: Цени на собствен капитал. 20.2.2020 г. = 100.
Sources: Refinitiv Datastream, ESMA.	Източници: Refinitiv Datastream, ESMA.

ФИГУРА 4 — ИНДЕКСИ НА СПРЕДОВЕ ПО СКН В ЕС

Note: CDS spreads on European IG corporates (iTraxx Europe), European HY corporates (iTraxx Europe Crossover) and European Financials, in bps.
Sources: Refinitiv EIKON, ESMA.

16 March 2020 announcement and application of ESMA's decision	Съобщение от 16 март 2020 г. и прилагане на решението на ESMA
11 June 2020 announcement of the renewal of ESMA's decision which started to apply on 17 June	11 юни 2020 г. — съобщение за подновяване на решението на ESMA, което започна да се прилага на 17 юни
Jan	Яну
Feb	Фев
Mar	Мар
Apr	Апр
May	Май
Jun	Юни
Jul	Юли
Aug	Авг
Sep	Септ
iTraxx Europe	iTraxx Europe
iTraxx Europe Financials	iTraxx Europe Financials
iTraxx Europe Crossover (rhs)	iTraxx Europe Crossover (отдясно)
Note: CDS spreads on European IG corporates (iTraxx Europe), European HY corporates (iTraxx Europe Crossover) and European Financials, in bps.	Забележка: Спредове по суапи по СКН върху европейски дружества с инвестиционен рейтинг (iTraxx Europe, европейски дружества с висока доходност (iTraxx Europe Crossover) и европейски финансови предприятия, в базисни пунктове.
Sources: Refinitiv EIKON, ESMA.	Източници: Refinitiv EIKON, ESMA.

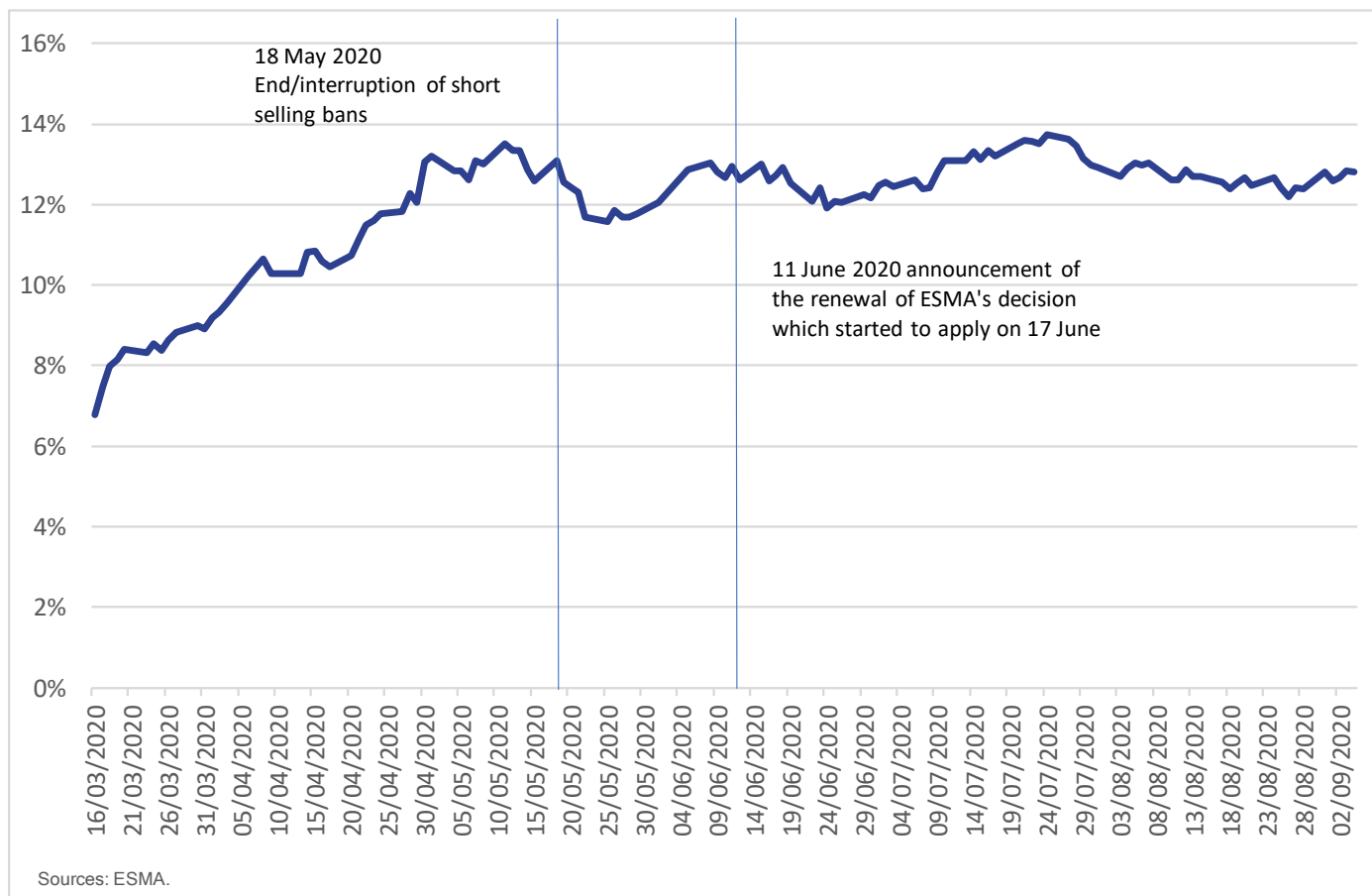
ФИГУРА 5 — ЕФЕКТИВНОСТ НА ЕВРОПЕЙСКИ БОРСОВИ ИНДЕКСИ ПО ДЪРЖАВИ

	Процентно изменение от 20 февруари 2020 г. до 3 септември 2020 г.	Процентно изменение от 20 февруари 2020 г. до 4 юни 2020 г.
STOXX EUROPE 800 с изкл. на Швейцария	-16,67 %	-15,78 %
ИНДЕКС EURO STOXX	-13,22 %	-12,72 %
EURO STOXX 50	-13,57 %	-13,07 %
AT	-30,21 %	-23,30 %
BE	-19,22 %	-14,86 %
BG	-20,67 %	-15,69 %
CY	-39,52 %	-34,73 %
CZ	-17,81 %	-13,94 %
DE	-4,44%	-7,32%
DK	4,24 %	-2,48 %
EE	-13,55 %	-13,16 %
ES	-29,45 %	-21,88 %
FI	-5,35 %	-8,66 %
FR	-17,37 %	-15,91 %
GB	-21,32 %	-13,93 %
GR	-29,24 %	-26,64 %
HR	-19,61 %	-17,16 %
HU	-24,05 %	-17,83 %

IE	-13,00 %	-12,90 %
IS	-1,50 %	-4,44 %
IT	-22,04 %	-20,01 %
LT	5,06 %	-1,98 %
LU	-25,92 %	-21,60 %
LV	5,53 %	-1,81 %
MT	-20,80 %	-12,92 %
NL	-11,66 %	-9,17 %
NO	-11,80 %	-10,22 %
PL	-15,75 %	-13,47 %
PT	-20,09 %	-13,64 %
RO	-10,73 %	-11,45 %
SE	-7,28 %	-9,47 %
SI	-13,01 %	-10,83 %
SK	-7,05 %	0,07 %

Източници: Refinitiv EIKON; ESMA.

ФИГУРА 6 — НЕТНИ КЪСИ ПОЗИЦИИ МЕЖДУ 0,1 И 0,2 % ПРЕЗ ПЕРИОДА МЕЖДУ 16 МАРТ И 4 СЕПТЕМВРИ 2020 Г.¹⁷

¹⁷ Докладите за дневните нетни къси позиции от Дания липсват за периода 31 август—4 септември поради технически проблем.

18 May 2020 End/interruption of short selling bans	18 май 2020 г. Прекратяване/прекъсване на късите забрани за продажба
11 June 2020 announcement of the renewal of ESMA's decision which started to apply on 17 June	11 юни 2020 г. — съобщение за подновяване на решението на ЕОЦКП, което започна да се прилага на 17 юни

European Securities and
Markets Authority

